

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	5
İÇİNDEKİLER.....	7
KISALTMALAR	15

BİRİNCİ BÖLÜM

PATENT, SÖZLEŞME ve LİSANS KAVRAMLARI İLE İLGİLİ GENEL AÇIKLAMALAR

1.1. PATENT KAVRAMI	17
1.1.1. Buluş Kavramı	17
1.1.2. Patentın Tanımı	18
1.1.3. Buluşçu Kavramı	20
1.1.3.1. Buluş Sahibi Olarak Yapay Zekâ	21
1.1.3.2. Yapay Zekânın Hukuki Statüsü.....	22
1.1.4. Patent Verilebilirlik Koşulları	23
1.1.4.1. Yenilik	24
1.1.4.2. Buluş basamağına sahip olma.....	27
1.1.4.2.1. Buluş Basamağı İncelenmesi Aşamasında Problem- Çözüm Yönteminin Kullanımı	29
1.1.4.2.2. Yapabilirdi (Could)-Yapardı (Would) Yaklaşımı.....	31
1.1.4.3. Sanayiye Uygulanabilirlik.....	31
1.1.5. Patent Korumasının Kapsamı.....	32
1.1.6. Patent Hakkının Kapsamı ve Sınırları	34
1.1.6.1. Patent Hakkı Kavramı	34
1.1.6.2. Hakkın Kapsamı ve Kullanma Zorunluluğu.....	35
1.1.6.3. Hakkın Sınırları.....	36
1.1.6.4. Dolaylı Kullanımın Önlenmesi.....	39
1.1.6.5. Önceki Kullanımdan Doğan Hak	40
1.1.7. Patent Hakkının Sona Ermesi.....	40
1.1.7.1. Hükümsüzlük ve Hükümsüzlüğe Neden Olan Haller.....	40
1.1.7.2. Hak Sahipliği ve Gasp	43

1.1.7.2.1. Hükümsüzlük ve Gasp Hallerinin Sonuçları.....	45
1.1.7.3. Diğer Sona Erme Şekilleri	46
1.2. SÖZLEŞME KAVRAMI VE TÜRLERİ	47
1.3. LİSANS SÖZLEŞMELERİ.....	49
1.3.1. Lisans Sözleşmelerinin İşlevleri	51
1.3.2. Lisans Sözleşmelerinin Özellikleri	52
1.3.2.1. İvazlı Olması.....	52
1.3.2.2 . Sürekli ve Borçlandırııcı İlişki Kurması	52

İKİNCİ BÖLÜM

PATENT LİSANS SÖZLEŞMESİ KAVRAMI, PATENT LİSANS SÖZLEŞMELERİNİN KONUSU, ŞEKLİ, HUKUKİ NİTELİĞİ ve TÜRLERİ

2.1. PATENT LİSANS SÖZLEŞMESİ KAVRAMI.....	53
2.2. PATENT LİSANS SÖZLEŞMELERİNİN KONUSU	54
2.2.1. Sözleşmenin Amacı.....	55
2.2.2. Sözleşme Kapsamının Belirlenmesi	55
2.2.3. Sözleşmenin Devri	56
2.3. PATENT LİSANS SÖZLEŞMELERİNİN ŞEKLİ.....	57
2.3.1. Sözleşmenin Kuruluşu	58
2.3.2. Şekle Aykırılığın Yaptırımı	58
2.3.3. Sözleşmenin Esaslı Unsurları	59
2.3.3.1. Lisans Bedeli	60
2.3.3.1.1. Lisans Bedeli Belirlenmesinde Kullanılan Metodlar	60
2.3.3.1.1.1. Sabit (Götürü) Lisans Bedeli.....	60
2.3.3.1.1.2. Nisbi Lisans Bedeli.....	61
2.3.3.1.1.2.1. Ciroya Katılım Yöntemi	62
2.3.3.1.1.2.2. Kâra Katılım Yöntemi	62
2.3.3.1.1.2.3. Parça Başına Bedel.....	62
2.3.3.1.1.3. Karma Lisans Bedeli	63
2.3.3.1.2. Lisans Bedelinin İfa Zamanı.....	63
2.3.3.1.3. Lisans Bedelinde Zamanaşımı	63
2.4. PATENT LİSANS SÖZLEŞMELERİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ	64
2.4.1. Sözleşmenin Hukuki Niteliğine Yönelik Yaklaşımlar	64
2.4.1.1. Alman Öğretisinde İleri Sürülen Görüşler.....	64
2.4.1.2. İsviçre Öğretisinde İleri Sürülen Görüşler.....	65

2.4.1.3. Türk Hukukunda İleri Sürülen Görüşler	66
2.4.2. Sözleşmenin Hukuki Nitelikleri	69
2.4.2.1. Borçlandırıcı İşlem Olması	69
2.4.2.2. Sürekli Borç İlişkisi Kurması	70
2.4.2.3. Tam İki Tarafa Borç Yükleme	70
2.4.2.4. İsimli Sözleşme Niteliğinde Olması	71
2.4.3. Sicile Kayıt	71
2.5. PATENT LİSANS SÖZLEŞMELERİNİN TÜRLERİ	72
2.5.1. Lisansın Doğası Hakkında İçeriğine Göre Sözleşme Türleri	72
2.5.1.1. İhbarlı Lisans – İhbarlı Olmayan Lisans	72
2.5.2. Coğrafi Bakımdan Sözleşme Türleri	73
2.5.2.1. Belirli Bir Bölge İle Sınırlı Sözleşmeler	73
2.5.2.2. Bölge Sınırlaması İçermeyen Sözleşmeler	74
2.5.3. Zaman Bakımından Lisans Sözleşmeleri	74
2.5.3.1. Süre ile Sınırlı Sözleşmeler	74
2.5.3.2. Süre ile Sınırlı Olmayan Sözleşmeler	75
2.5.4. İşletmeye Bağlı Patent Lisans Sözleşmeleri	75
2.5.5. Tarafların İradeleri Açısından Sözleşme Türleri	75
2.5.5.1. Zorunlu Lisans	75
2.5.5.1.1. Zorunlu Lisansın Hukuki Niteliği	77
2.5.5.1.2. Zorunlu Lisans Halleri	78
2.5.5.1.2.1. Patentin Kullanılmaması	78
2.5.5.1.2.2. Patent Konularının Bağımlılığı	79
2.5.5.1.2.3. Kamu Yararı	79
2.5.5.1.3. Zorunlu Lisans İçin Başvuru	80
2.5.5.1.3.1. Görevli ve Yetkili Mahkeme	81
2.5.5.2. Kanuni Tekel	81
2.5.5.3. Sözleşmeden Doğan Lisans	82
2.5.6. Kullanım Alanını Kapsamında Sözleşme Türleri	82
2.5.6.1. Kullanma Lisansı Sözleşmeleri	82
2.5.6.2. Geliştirme Lisansı Sözleşmeleri	82
2.5.7. Alt Lisans Sözleşmesi	83
2.5.8. Karşılıklı Lisans	85
2.5.9. Diğer Lisans Türleri	85

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

PATENT LİSANS SÖZLEŞMESİNİN BENZER SÖZLEŞME TÜRLERİ KARŞILAŞTIRILMASI İLE TARAFLARI ve TARAFLARIN HAK ve YÜKÜMLÜLÜKLERİ

3.1. BENZER SÖZLEŞME TÜRLERİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI	87
3.1.1. Hasılat/Ürün Kirası Sözleşmesi ile Karşılaştırılması	87
3.1.2. Satış Sözleşmesi ile Karşılaştırılması	88
3.1.3. Adi Ortaklık Sözleşmesi ile Karşılaştırılması	89
3.1.4. İntifa Sözleşmesi ile Karşılaştırılması	90
3.1.5. Tek Satıcılık Sözleşmesi ile Karşılaştırılması	90
3.1.6. Know-How Sözleşmesi ile Karşılaştırılması	91
3.2. SÖZLEŞMENİN TARAFLARI	92
3.2.1. Lisans Veren	92
3.2.2. Lisans Alan	92
3.3. TARAFLARIN HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ İLE SORUMLULUKLARI	93
3.3.1. Lisans veren Açısından Haklar, Yükümlülükler ve Sorumluluklar	93
3.3.1.1. Lisans Verenin Hakları	93
3.3.1.1.1. Lisans Bedeli İsteme Hakkı	93
3.3.1.1.2. Lisans Sözleşmesine Uygun Bir Şekilde Patentin Kullanılmasını İsteme Hakkı	94
3.3.1.1.3. Patente Yönelik İhlallerin Bildirmesini İsteme Hakkı	94
3.3.1.2. Lisans Verenin Yükümlülükleri	95
3.3.1.2.1. Patent Hakkının Varlığını Taahhüt Yükümlülüğü	95
3.3.1.2.2. Kullandırma ve Kullanımın Devamını Sağlama Yükümlülüğü	96
3.3.1.2.3. Lisans Alan Tarafın Patentten Yararlanma Hakkını Sağlama Yükümlülüğü	96
3.3.1.2.4. Patent Hakkından Vazgeçmemeye Dair Yükümlülüğü	97
3.3.1.2.5. Patent Hakkı Kapsamında Verilecek Diğer Lisanslarla İlgili Yükümlülükler	98
3.3.1.2.6. Bilgi Verme Yükümlülüğü	98
3.3.1.3. Lisans Verenin Yan Yükümlülükleri	99
3.3.1.3.1. Türkpateent Nezdinde Patent Başvurusunda Bulunma Yükümü	99
3.3.1.3.2. Türkpateent Nezdinde Lisans Sözleşmesini Tescil Ettirme Yükümü	99
3.3.1.3.3. Lisans Alan Tarafı Rekabetten Kaçınmaya Dair Yükümlülüğü	100

3.3.1.3.4. Hukuki Yollara Başvurma Hakkında Yükümlülük.....	100
3.3.1.4. Lisans Veren Sorumlulukları	101
3.3.1.4.1. Hukuki Ayıplardan Doğan Sorumluluğu	102
3.3.1.4.1.1. Patente Yönelik Hakkın Kısmen veya Tamamen Var Olmamasından Doğan Hukuki Sorumluluk	102
3.3.1.4.1.2. Üçüncü Bir Kişi ile Lisans Sözleşmesi Yapılmasından Kaynaklanan Sorumluluk....	104
3.3.1.4.1.3. Patentın Kamu Yararı Amacıyla Kullanılması Halinde Sorumluluk.....	105
3.3.1.4.1.4. Patentın Kanuni Tekele Tabi Tutulması Nedeniyle Doğan Sorumluluk.....	105
3.3.1.4.1.5. Ön Kullanım Nedeniyle Doğan Sorumluluk	105
3.3.1.4.2. Maddi Ayıplardan Doğan Sorumluluğu	106
3.3.1.4.2.1. Patente Ait Teknik Unsurların Niteliğinden Kaynaklanan Sorumluluk	107
3.3.1.4.2.2. Patentın Teknik Olarak Kullanılabilmesinden Doğan Sorumluluk....	108
3.3.1.4.3. Patentın Üçüncü Kişilere Verdiği Zararlardan Kaynaklanan Sorumluluğu.....	108
3.3.1.5. Lisans Veren Yükümlülüklerinin İhlâlinin Sonuçları	109
3.3.2. Lisans Alan Açısından Haklar, Yükümlülükler ve Sorumluluklar	110
3.3.2.1. Lisans Alanın Hakları	110
3.3.2.1.1. Lisans Verenden Patentın Kullanılmasını İsteme Hakkı.....	110
3.3.2.1.2. Patentın Kullanılmasının Ve Yararlandırmanın Devamını İsteme Hakkı.....	111
3.3.2.1.3. Lisans Konusu Hakka Tecavüz Halinde Dava Hakkı	111
3.3.2.2. Lisans Alanın Yükümlülükleri	111
3.3.2.2.1. Lisans Bedelinin Ödenmesi Yükümü	111
3.3.2.2.2. Patenti Kullanma Yükümlülüğü	112
3.3.2.2.3. Hesap Verme Yükümlülüğü	113
3.3.2.2.4. Reklam Yapma Yükümlülüğü.....	113
3.3.2.2.5. Diğer Yükümlülükleri	114
3.3.2.3. Lisans Alanın Yan Yükümlülükleri	115
3.3.2.3.1. Patentın Ekonomik Değerini Koruma	115

3.3.2.3.2. Patentli Ürünün Üretiminden Kaynaklı Yükümlülükler	115
3.3.2.3.3. Patentin Kullanımı ve Üretimi İle İlgili Her Türlü Belgenin Saklanması ve Teslimi	116
3.3.2.3.4. Diğer Yan Yükümlülükler	116
3.3.2.4. Lisans Alanın Sorumluluğu	117

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

PATENT LİSANS SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ- SÖZLEŞME KAPSAMINDA YAŞANABİLECEK UYUŞMAZLIKLAR İLE SÖZLEŞMENİN TİCARİ HAYATTAKİ YERİ VE ÖNEMİ

4.1. PATENT LİSANS SÖZLEŞMELERİNİN SONA ERMESİ	119
4.1.1. Sözleşmenin Süresinin Sona Ermesi	120
4.1.2. Fesih Yoluyla Sona Erme	122
4.1.2.1. Olağan Fesih Yolu	123
4.1.2.2. Olağanüstü Fesih Yolu	123
4.1.3. Sözleşmenin Taraflardan Birinin Ölümü veya İflas Etmesi	125
4.1.4. Sözleşmede Kararlaştırılan Sona Erme Sebeplerinin Gerçekleşmesi	126
4.1.5. Sözleşmeden Dönme	127
4.1.6. Patente Yönelik Hakkın Sona Ermesi	127
4.1.6.1. Patent Koruma Süresinin Sona Ermesi	127
4.1.6.2. Patent Hakkından Vazgeçilmesi	128
4.1.6.3. Hükümsüzlük	129
4.1.6.4. Patentin Gasbı	129
4.1.6.5. Patentin Yıllık Ücretlerinin Ödenmemesi	130
4.1.7. Aşırı İfa Güçlüğü ve İşlem Temelinin Çökmesi	130
4.2. SÖZLEŞME KAPSAMINDA TARAFLAR ARASINDAKİ UYUŞMAZLIKLAR	132
4.2.1. Uyuşmazlıklar Kapsamında Başvurulabilecek Hukuki Yollar	135
4.2.1.1. Geçici Hukuki Korumalar	136
4.2.1.1.1. İhtiyati Tedbir	137
4.2.1.1.2. Delil Tespiti	138
4.2.1.2. Mahkemelerin Görev ve Yetkisi	139
4.3. PATENT LİSANS SÖZLEŞMELERİNİN TİCARİ HAYATTAKİ YERİ VE ÖNEMİ	140
4.3.1. Patent Lisans Sözleşmesinin İşlevleri	140
4.3.1.1. Teknoloji Transferi Sağlama İşlevi	140

4.3.1.2. Ekonomik Yönden İşlevi.....	141
4.3.1.3. İşletmelerin Ekonomik Güç Birliği Kurmalarına Yönelik İşlevi.....	142
4.3.1.4. Piyasada Hâkimiyet Kurma İşlevi	142
4.3.1.5. Sulh İşlevi	142
4.3.1.6. Tazminat Belirleme İşlevi.....	143
4.3.1.7. Diğer İşlevler	143
4.3.2. Bayh-Dole Yasası.....	145
4.3.3. Türkiye'de İnovasyona Yönelik Gelişmeler	146
4.3.4. Patent Değerlemesi ve Önemi	146
SONUÇ	149
KAYNAKÇA	155